

Rekabet Kurumu Başkanlığından,

REKABET KURULU KARARI

Dosya Sayısı : 2006-2-67 (İlk İnceleme)
Karar Sayısı : 06-53/692-198
Karar Tarihi : 20.7.2006

10 **A- TOPLANTIYA KATILAN ÜYELER**

II. Başkan Üyeler : Tuncay SONGÖR
: Prof. Dr. Zühtü AYTAÇ, Rıfki ÜNAL,
Prof. Dr. Nurettin KALDIRIMCI, M. Sıraç ASLAN,
Süreyya ÇAKIN.

B- RAPORTÖRLER : E. Ebru ÖZTÜRK, Şerife Demet KAYA

20 **C- ŞİKAYET EDEN** : - CED Dağıtım Medya Yaz. Bil. Yay. Hiz. Paz. Tic. Ltd. Şti.
Turgut Reis Cad. No: 54/3 06570 Anıttepe/Ankara
Vekili: Av. Fatih Altıntaş
Turgut Reis Cad. No: 39/1 Tandoğan/Ankara

D- HAKKINDA İLK İNCELEME YAPILAN : - Meşe Yazılım Bilg. Eğitim Reklam Hiz. Paz. Tic. Ltd. Şti.
Sümer 2 Sok. Sümer Apt. No: 35/8 Kızılay/Ankara

30 **E- DOSYA KONUSU** : Meşe Yazılım Bilgisayar Eğitim Reklam Hiz. Paz. Tic. Ltd. Şti.'nin hazırladığı mevzuat ve içtihat programını Adalet Bakanlığı ile yaptığı sözleşme uyarınca tüm hakim ve savcılara ücretsiz olarak dağıtarak yıkıcı fiyat uygulamak ve fiyat ayrımcılığı yapmak suretiyle rekabete aykırı davrandığı iddiası.

F- İDDİALARIN ÖZETİ : Kurum kayıtlarına intikal eden şikayet dilekçesinde;

- 40 – Hukuksal metinleri bilgisayar programı üzerinde göstermeye yönelik olarak halihazırda 15'den fazla firmanın mevzuatın tamamını, Yüksek Mahkeme içtihatlarıyla birlikte, kullanışlı programlar halinde piyasaya sundukları,
- CED Dağıtım Medya Yazılım Bilgisayar Yayıncılık Hizmet Pazarlama Ticaret Ltd. Şti. (CED)'nin 'Corpus Mevzuat ve İchtihat Programı (Corpus)'ni hazırladığı, bu programı 2000 yılında piyasaya sürdüğü ve 2001 yılında Türk Patent Enstitüsü'nden tescil ettirdiği,

06-53/692-198

- Programın, içeriği nedeniyle sürekli güncelleştirilmesi ve zenginleştirilmesi gerektiği, bu nedenle bu programların satışını yapan firmaların sürekli rekabet içinde oldukları,
- Programın bilgisayara kurulduktan sonra şifre alınması ile çalıştığı, programın güncellemelerine ilişkin olarak 3 ayda bir yeni CD çıkarılıp kullanıcılara gönderildiği, bunun yanı sıra internet üzerinden de güncelleme yapılabildiği,
- Meşe Yazılım Bilgisayar Eğitim Reklam Hiz. Paz. Tic. Ltd. Şti.’nin (Meşe Yazılım) piyasadaki en büyük müşteri grubunu oluşturan hakim ve savcılara bu programı ücretsiz dağıtmak üzere Adalet Bakanlığı ile sözleşme imzaladığı ve bu durumun hem Adalet Bakanlığı’nın hem Meşe Yazılım’ın internet sitelerinde duyurulduğu,
- Meşe Yazılım’ın, bu uygulamayla rakiplerine hakim ve savcı müşterilerini kaybettirerek piyasaya giriş engeli yaratmak, piyasada şöhret etkisi yaratarak bu durumu diğer büyük bir kullanıcı grubu olan avukatlara pazarlamada kullanmak ve pazarda tekel konumuna yükselmek gibi amaçlar taşıdığı,
- Meşe Yazılım’ın şikayet konusu davranışıyla yıkıcı fiyat uyguladığı, aralarında hiçbir fark olmadığı halde ürünü hakim ve savcılara ücretsiz dağıtıp avukatlardan ücret talep etmesi nedeniyle fiyat ayrımcılığı yaptığı, programın ücret karşılığı satılması neticesinde devlete ödeyeceği vergiyi bu şekilde ödemediği, uygulamanın piyasadaki rekabeti bozduğu ve tekelleşmeye yol açtığı

iddia edilerek, gereğinin yapılması talep edilmiştir.

G- DOSYA EVRELERİ : Kurum kayıtlarına 3.5.2006 tarih, 2751 sayı ile giren başvuru üzerine şikayet konusuna ilişkin olarak 29.5.2006 tarih ve 1704 sayı ile Adalet Bakanlığı’ndan konuya ilişkin bilgi talep edilmiş, söz konusu bilgileri içeren yazı 28.6.2006 tarih ve 4187 sayı ile Kurumumuza ulaşmıştır. Bunun üzerine yapılan inceleme sonucunda düzenlenen 14.7.2006 tarih, 2006-2-67/İİ-06-EÖ sayılı İlk İnceleme Raporu, 17.7.2006 tarih ve REK.0.06.00.00-110/114 sayılı Başkanlık önergesi ile 06-53 sayılı Kurul toplantısında görüşülerek karara bağlanmıştır.

H- RAPORTÖRLERİN GÖRÜŞÜ : İlgili raporda, Meşe Yazılım ile Adalet Bakanlığı arasında imzalanan protokol sonucunda mevzuat ve içtihat programları pazarında 4054 sayılı Kanun’un ihlal edildiği iddiasına ilişkin olarak önaraştırma yapılmasına ya da soruşturma açılmasına gerek olmadığı sonucuna ulaşıldığı ifade edilmiştir.

I- İNCELEME VE DEĞERLENDİRME

I.1. İlgili Pazar

Dosyada yer alan bilgilere göre, ilgili ürün pazarı “mevzuat ve içtihat programları pazarı”, İlgili coğrafi pazar ise “Türkiye Cumhuriyeti sınırları” olarak belirlenmiştir.

90 **I.2. Adalet Bakanlığı ile İmzalanan Protokol**

Dosya mevcudu bilgilerden, mevzuat ve içtihat programları CD'lerinin dağıtılması yönündeki uygulamalara firmalardan gelen talepler üzerine karar verildiği, bu taleplerin firma ayrımı yapılmadan değerlendirildiği; program CD'lerinin kendilerine ücretsiz olarak verildiği ve firmaların istedikleri takdirde dağıtılan CD'lere reklam alabildikleri anlaşılmaktadır.

100 Adalet Bakanlığı ile Meşe Yazılım arasında imzalanan protokolde genel olarak söz konusu programın tek bir CD halinde Adalet Bakanlığı'na çoğaltılmak üzere verileceği, Bakanlıkça çoğaltılan CD'lerin ise 1.4.2006 tarihi itibarıyla Meşe Yazılım etiketiyle tüm hakim ve Cumhuriyet savcılarına dağıtılmaya başlanacağı; 2 ayda bir güncellenmenin yapılacağı; sözleşmenin süresinin 1 yıl olacağı, sözleşme süresinin bitmesinden 15 gün önce taraflardan birinin fesih ihbar etmediği takdirde, sözleşmenin süresinin aynı şekilde uzatılacağı ve Bakanlığın başka yazılım firmasıyla da anlaşma yapma hakkına sahip olacağını belirlediği görülmektedir.

110 Diğer iki firma (Cihan Ltd. ve Öztürk Yazılım) ile imzalanan protokoller de, dağıtımın başlama zamanı, sözleşmenin geçerli olduğu dönemdeki güncelleme sıklığı ya da kullanıcıların programı kaç bilgisayarda kullanabileceği gibi konulara yönelik bazı maddelerdeki farklılıklarla birlikte, genel olarak Meşe Yazılım ile yapılan protokolle benzer nitelik taşımaktadır. Yapılan bu protokollerin amacı ücretsiz dağıtılan programların -1 senenin sonunda abone olunması halinde-yenilenme bedellerinden kar edilmesidir.

Dosya mevcudu bilgilerde Adalet Bakanlığı'nın tüm firmaların uygun tekliflerini değerlendirdiği belirtilmektedir. Nitekim Meşe Yazılım'dan sonra iki firmayla daha protokol imzalanmıştır. Yapılan inceleme sonucunda avukat, hakim ve savcılarının özellikle içtihatlardaki farklılık nedeniyle artık mutlaka en az iki içtihat programı kullandıkları, birçoğunun üç ya da dört program kullandığı anlaşılmıştır. Dolayısıyla bir firmayla bu şekilde bir anlaşma yapılmasının, diğerlerinin de onlara satış yapması önünde bir engel teşkil etmediği görülmektedir.

I.3. Hukuki Değerlendirme

120 Yıkıcı fiyat analizinde 4054 sayılı Kanun'un 3. maddesinde yer alan hakim durum tanımı esas hareket noktasını teşkil etmektedir. Maddede hakim durum "*Belirli bir piyasadaki bir veya birden fazla teşebbüsün, rakipleri ve müşterilerinden bağımsız hareket ederek fiyat, arz, üretim ve dağıtım miktarı gibi ekonomik parametreleri belirleyebilme gücü*" olarak tanımlanmaktadır. 4054 sayılı Kanun'un 6. maddesi, yıkıcı fiyatların kötüye kullanma sayılacağından söz etmemekle beraber, Kanun'un 6. maddesinin ikinci fıkrasının (a) bendi: "*Ticari faaliyet alanına başka bir teşebbüsün girmesine doğrudan veya dolaylı olarak engel olunması ya da rakiplerin piyasadaki faaliyetlerinin zorlaştırılmasını amaçlayan eylemler*"i hakim durumun kötüye kullanılması hallerinden biri olarak saymaktadır.

130

Kanun'un 6. maddesinin ikinci fıkrası (a) bendinde yer alan bu ifade karşısında, hakim durumda olan bir teşebbüs tarafından gerçekleştirilen yıkıcı fiyat uygulaması, şayet bir kısım teşebbüsün ilgili ürün pazarına girmesine engel oluyor ya da bir kısım teşebbüsün faaliyetlerinin zorlaştırılmasını amaçlıyor veya bu sonuca neden oluyorsa, bu hüküm kapsamında değerlendirilebilecektir.

140 Bu çerçevede, şikayet dilekçesinde iddia edildiği gibi Meşe Yazılım'ın yıkıcı fiyat ya da eşit durumdaki alıcılara farklı fiyat uygulayarak 4054 sayılı Kanun'u ihlal edip etmediğinin belirlenebilmesi için öncelikle Meşe Yazılım'ın mevzuat ve içtihat programları pazarında ya da faaliyette bulunduğu başka herhangi bir pazarda hakim durumda olup olmadığının belirlenmesi gerekmektedir.

Şikayet dilekçesinde de belirtildiği üzere yazılım firmalarının mevzuat ve içtihatlarla yönelik bilgisayar programları hazırlanmasına yönelik faaliyetleri son birkaç yıl ile sınırlıdır. Başta söz konusu alanda faaliyet gösteren firmaların sayısı 3-4 ile sınırlı iken birkaç yılda bu sayı katlanarak büyümüştür. Söz konusu programın yukarıda bahsedilen farklı özellikleri neticesinde firmalar, ürünlerinde sundukları bu özellikler, kullanıcılara sunulan teknik hizmet ve buna bağlı olarak fiyat bakımından rekabet halinde olup, bu alanlarda birbirlerine karşı avantaj sağlayabilmektedir. Dolayısıyla mevzuat ve içtihat programları pazarında rekabetin oldukça yoğun olduğunu söylemek yanlış olmayacaktır.

150 Bunun yanı sıra, şikayet dilekçesinde pazarda sadece hakim ve savcılarının sayısının 12.000'i aştığı halde, satış rakamı 1.000'i aşan firma sayısının çok az olduğu, kendilerinin 6 yıldır pazarda olmasına karşın abone sayısının (.....) civarında olduğu belirtilmektedir. Ayrıca, CED ile yapılan görüşmede de Meşe Yazılım'ın pazardaki payının düşük olduğu, pazarda kendi firmalarının yanı sıra Kazancı Bilişim Teknolojileri, vb daha büyük ölçekli firmaların var olduğu ifade edilmiştir.

160 Bu çerçevede yapılacak bir değerlendirmede, söz konusu programın hazırlanması ve dağıtımına yönelik piyasanın yeni gelişen bir piyasa olduğu, pazara girişte firmaların herhangi yasal bir engelle ve çok yüksek düzeyde maliyetlerle karşılaşmadığı, kullanıcıların memnun kalmadıkları bir durumda aboneliklerini iptal ettirip başka programları da satın almaları önünde bir engel bulunmadığı, dolayısıyla firmaların esnek bir taleple karşı karşıya oldukları görülmektedir. Bu çerçevede, pazarın rekabetçi bir yapıya sahip olduğu söylenebilecektir. Meşe Yazılım'ın pazardaki payı ise yaklaşık %(...-.....)

170 Dosyada yer alan bilgilere göre Meşe Yazılım donanım, yazılım, pazarlama, eğitim ve reklam alanlarında faaliyet göstermektedir. Bu kapsamda firma hukuk programlarının yanı sıra uzay çatı programı, personel takip programı gibi bazı özel programlar da hazırlamaktadır. Şirketin internet sitesinde bilgisayar donanımı sağlamak, web tasarımı yapmak, network sistemleri kurmak, reklam hizmetleri yapmak gibi bilişim, yazılım ve medya sektörüne yönelik çok geniş bir faaliyet alanını hedefledikleri belirtilmektedir. Bu bağlamda, henüz 6 yıldır faaliyette olan bir teşebbüs olması ve faaliyette bulunduğu ya da bulunmayı hedeflediği sektörlerin son yıllarda hızla gelişen, teknolojiye dayalı ve çok sayıda aktörün faaliyet gösterdiği sektörler olması nedeniyle Meşe Yazılım'ın diğer

06-53/692-198

piyasalarda da piyasadaki ekonomik parametreleri belirleyecek şekilde bir iktisadi üstünlüğe sahip olabileceği sonucuna ulaşmak mümkün görünmemektedir.

180 Bu bilgiler çerçevesinde, hakim durumda olmayan bir teşebbüsün uyguladığı bu tip bir satış politikasının yıkıcı fiyat olarak nitelendirilemeyeceği ve dolayısıyla 4054 sayılı Kanun'un 6. maddesi kapsamında bir ihlal olarak değerlendirilemeyeceği kanaati oluşmaktadır. Meşe Yazılım'ın mevzuat ve içtihat programları pazarında %(...-...)'luk paya sahip olduğu, dolayısıyla ilgili pazarda 4054 sayılı Kanun'un 3. maddesinde yer alan "hakim durum" tanımına uyan ekonomik güce sahip olmadığı tespit edilmiştir. Bu nedenle anılan teşebbüsün Kanun'un 6. maddesini ihlal etmesi de söz konusu değildir.

J- SONUÇ

190 Düzenlenen rapora ve incelenen dosya kapsamına göre, Meşe Yazılım Bilgisayar Eğitim Reklam Hiz. Paz. Ltd. Şti. ile Adalet Bakanlığı arasında imzalanan protokol sonucunda mevzuat ve içtihat programları pazarında 4054 sayılı Kanun'un ihlal edildiği iddiasına ilişkin olarak önaraştırma yapılmasına veya soruşturma açılmasına gerek olmadığına, şikayetin reddine OYBİRLİĞİ ile karar verilmiştir.